

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Contractu Et Sacramento Matrimonii

Bosco, Jean a

Lovanii, 1678

Concl. XI. Si impedimentum soli Parocho vel Ordinario constet ex
Confessione, tenetur regulariter assistere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73432)

Quid sit obligatio sigilli.

quàm dicto alicujus probari posset, probatur solo dicto. Et hoc vult ibi illa Gloss. Hactenus Felinus.

Subdo verba istius Gloss. *Nec obstat, quòd de occultare, & de anime periculo queritur, & sic sibi credendum, de Homic. Significasti, de Sentent. excom. Si verò 2. Fateor id verum in foro penitentiali, de Sponsal. Tua, & quoad vinculum occultè contrahendum, unde ex quo scientiam habet de mora; scire debet se excommunicatum; Judex tamen eum non denuntiabit, nisi prius eo vocato per conjecturas videatur illum esse morosum, cognitione super hoc summaria præmissa. Jam autem in casu nostro possunt testes de animo deponere per verba; nam, ut supponitur, constat aliundè, quàm ex ipso vovente, votum fuisse emissum.*

382. *Occurrunt objectioni.*
Si dixeris: statur confessioni dicentis, se non habuisse animum se obligandi juramento coacto. Respondetur; oppositam doctrinam esse veriore, scilicet non dari, nisi in foro conscientie, juxta Gloss. mox allegatam; in casu autem nostro agitur de foro externo, ad quem pertinet Matrimonium. Et est vera esset illa doctrina, adest in juramento coacto magna conjectura defectus consensus; adeò ut in dubio afferant multi, præsumi defectum animi se obligandi.

383. *Obiatio.*
Quòd si quis objiciat: hic solum agitur de bono conscientie; petentis Matrimonium, qui peccabit contrahendo, quando est impedimentum voti simplicis, vel aliud non dirimens, valebit enim Matrimonium: ergo relinquendum est conscientie ipsius, negantis votum, & dicentis se eo non teneri.

Respondetur: agitur etiam de servando jure Canonico, & impedimentis Matrimonii ab ipso inductis, & de bono communi, ad quod spectat, ne impeditur contrahant. Deindè: hic agitur de foro externo, in quo non relinquatur conscientie ipsius negantis votum, & dicentis se eo non teneri, est in foro interno seu foro Penitentie vel Confessionis relinquatur, utpote in quo creditur reo pro se, & contra se loquenti.

Diximus hactenus, quid facere debeat Parochus vel Ordinarius, quando impedimentum extra Confessionem noverunt; restat dicamus, quid illis agendum sit, quando ipsi soli noverunt impedimentum in Confessione, pro quo instituitur

CONCLUSIO XI.

Si impedimentum soli Parocho vel Ordinario constet ex Confessione, tenetur regulariter assistere.

384. **H**æc est communis sententia, fundata in obligatione sigilli, id est obligatio-

ne nullo prorsus casu revelandi directè vel indirectè peccatum confessum & peccatorem, neque loquendi cum ipso poenitente extra Confessionem de peccatis confessis, aliisque dictis in Confessione occasione peccatorum; seu in ordine ad peccata manifestanda, ut patet ex Disp. 8. sect. 6. Concl. 5. Vide etiam Sect. 7. Concluf. 8. ubi tractatur, an & quando liceat uti scientia Confessionis ad externam directionem subditorum.

Itaque ratio Concluf. est; quia communiter non licet uti scientia confessionali ad externam directionem subditorum, quando ille usus est ingratus poenitenti, prout sine dubio in præsentis casu esset, dum contrahentes, probè scientes impedimentum, nihilominus occultè vel publicè petunt assistentiam Parochi vel Ordinarii. Petendo quippe assistentiam factis ostendunt, eam esse sibi gratam, & negationem ejus ingratham.

Probat Concluf.

Adde: vix fieri posse, ut assistentia negetur absque sigilli periculo: contrahentes quippè habent jus, ut Parochus vel Ordinarius assistat, nisi possint probare impedimentum; jam autem non habent aliam notitiam, ut supponitur, quàm confessionalem; alleganti autem hujusmodi notitiam, proculdubio non creditur; & ita cum fractione sigilli, & sine ullo fructu revelabitur tale impedimentum; quod non solum non est obligatorium, sed etiam illicitum, ut patet. Hoc certum est apud Omnes.

Confirmatur.

An autem, si posset negare assistentiam absque offensione sigilli, quando videlicet nec ipse poenitens posset suspicari, illam assistentiam negari ex auditis in Confessione; in his, inquam, circumstantiis duplex est sententia, una affirmans Parochum posse negare suam assistentiam; quia in illis circumstantiis licet uti scientia confessionali, ad externam directionem subditorum, nisi talis usus hic & nunc sit prohibitus per Ecclesiam; altera sententia negat Parochum id posse, idque, quia etiam in illis circumstantiis, usus scientie Confessionis ad externam subditorum gubernationem, omnibus sit illicitus ex præcepto Christi.

385.

Quid si Parochus posset negare suam assistentiam absque fractione sigilli etc.

Itaque resolutio præsentis casus pendet ex eo, quòd liceat vel non liceat Superioribus uti scientia Confessionis ad externam subditorum gubernationem. Et quoniam Aliqui affirmant hunc usum licitum, Alii negant; hinc fit, ut etiam Aliqui affirmant, Parochum in casu præsentis posse negare assistentiam, Alii oppositum affirmantibus.

Nos Disp. 8. Sect. 7. Concluf. 8. cum Scoto & Aliis, tanquam speculativè saltem probabile docuimus, aliquando licere ex scientia Confessionis declinare consortium excommunicati, amovere indignum ab officio,

386.

Speculativè probabile est, eam posse negare.

cio,

cio, negare indigno suffragium, Sacramentum, &c. quando videlicet ea possunt fieri sine revelatione directa vel indirecta peccati confessi, id est, quando nemo, vel ipse solus poenitens, potest suspicari declinationem consortii, amotionem ab officio &c. provenire ex notitia Confessionis, & idem consequenter hic asserimus, non solum alium Sacerdotem, qui à Parocho habet licentiam assistendi Matrimonio, sed etiam ipsum Parochum vel Ordinarium posse in eisdem circumstantiis negare assistentiam.

387. Sed hic casus est rarissimus.

Quia tamen illarum circumstantiarum in præfenti casu rarissime, inò vix unquam occurrunt, præsertim dum requiritur assistentia Parochi vel Ordinarii, ut patet ex suprâ dictis; idem Conclusio nostra affirmat, Parochum vel Ordinarium regulariter teneri assistere, sive occultè, sive publicè petatur assistentia; quia moraliter loquendo, nisi alia causa possit prætexi, semper est periculum, saltem quod ipse poenitens suspicabitur, negationem assistentiæ provenire ex notitia suæ Confessionis; hanc autem suspicionem evitandam esse, suppono ex dictis Disp. 8. Sect. 7 de Effectu sigilli.

Quid faciendum cum tali poenitente.

Ac proinde monendus est poenitens, qui cum impedimento vult contrahere, vel in ipsa Confessione, ex qua cognoscit Confessarius impedimentum, vel extra Confessionem, petita prius & obtentâ licentiâ poenitentis; si tamen hac admonitione, sive in dicta Confessione, sive extra eam, speretur Matrimonium impediendum.

388. Sanchez distinguit inter publicam & occultam petitionem, inter Parochum & alios Sacerdotes.

Cæterum Sanchez sup. disp. 16. n. 13. distinguit inter publicam & occultam petitionem, dicens: occultè petenti posse Parochum, secundum nostrâ principia, assistentiam negare; publicè autem petenti non posse Parochum negare, secus alios Sacerdotes, qui liberè ex ipsius licentiâ ministrare possunt. Credo tamen, inquit ille, nec Parochum, nec alios Sacerdotes teneri negare, sive alter publicè, sive occultè petat.

An qui potest negare, teneatur negare? Sanchez probat non teneri, Primò.

Quod probat ead. disp. n. 7. Quia est medium valdè difficile & arduum, & gravissimo offendendi sigillum periculo expositum; quamvis enim speculativè usus huius scientiæ licitus esset, at practicè magnâ prudentiâ & cautelâ opus est, & tot requiruntur circumstantiæ (ut fatentur Doctores, asserentes esse licitum) ut vix fas sit eâ scientiâ uti; ergo, quamvis id possit Sacerdos licitè, non tamen ad id tenetur; non enim commodè potest, sed magnâ cum difficultate.

Sicut qui vovit castitatem, & duxit uxorem, potest implere votum, ingrediens Religionem ante consummationem, non tamen ad id tenetur, juxta receptiorem sen-

tentiam, quia medium arduum & periculosum est.

Secundò; quia Christus Dominus instituit hoc Sacramentum ad medicandum peccatori, in eo foro interno Confessionis; ergo transgredi limites institutionis est, obligare Confessorem, ex ea notitia occultam peccati mederi poenitenti extra illum forum.

Tandem; quia præcepta moralia de materia ad fines naturalis ordinis, debent in re media ejusdem ordinis, cum fines & dia proportionari debeant; sed præcepta correctionis fraternæ est morale de naturali ordinis: ergo scientia peccati propria requisita, ut id præceptum obliget, debet esse naturalis; nec debet ad id ordinem finis in Sacramento, quod supernaturalis ordinis est, acquisita. Hæc ille.

Ego autem dico: etiam Parochum teneri negare publicè petenti, si quæsitur, an possit texendo, sine offensione sigilli, aliter dicentes non posse, quando de eorum periculo offendendi sigilli. Sic apud me differentia est; quia in decessores sæpius possunt id facere in datione sigilli, quandoquidem ex officio teneantur assistere, sed liberè assistunt, ut supponitur; adeoque videtur eis sufficere error defectus voluntatis adhibendi sine alia causa; Parochi autem, utpotè ex officio obligati, rarius possunt assistentiam negare, sine offensione sigilli; quia rarius possunt prætexere aliam causam, quæ debet esse manifesta, quando quis aliquid negat, quod aliquis tanquam debitum sibi postulat; licet in casu proposito contrahentes postulant assistentiam Parochi, tanquam sibi debitam, secus ab aliis Sacerdotibus, qui omnino liberè assistunt.

Quod addo: quia si constitutus fuerit loco Parochi Sacramenta Parochorum ministrant, & ipsi onus istud accipiunt eadem quæ Parochi erit eorum; quod si sic eadem impræsentialium ratio.

Hinc Pontius sup. c. 35. n. 2. Communis inquit, est ex omnium sententia, non potest publicè petenti negari Sacramentum; sed etiam, neque occultè petenti sive à Parocho, sive ab habente licentiam à Parocho. Sic docet communis sententia, quam tenent etiam cum Multis, Tho. Sanchez lib. 4. disp. 16. q. 3. Egidius disp. 27. c. 1. n. 70. & Ludovic. Beja p. 2. calumnia scientiæ cal. 32.

Ratio ejus ex eo delumenda est; quia quæ novit in Confessione, ut Deus novit, & non ut homo. Quare ea notitia in eo casu perindè est, ac si non esset. Deindè quia ille habet jus petendi à suo Parocho, vel qui est illius loco, sua Sacramenta, neque absque injuria potest ea illi denegare, nisi

B O
Sacramentum
parochi

adit manifesta denegationis causa. Quod enim quis tanquam sibi debitum postulat, non potest absque manifesta causa denegari. Impedimentum autem illud, quod per Confessionem novit, ignotum est, & quasi non nocet. Ergo, nullam habet causam denegandi. Hæc ille.

Ubi manifestè loquitur non de Sacerdotibus, qui omnino liberè assistunt; sed qui sunt loco Parochi, ita ut faciant contrahentibus injuriam, si absque causa nolint assistere eorum Matrimonio.

Interim generalius loquitur Sanchez sup. n. 14. dicens: Prima Conclusio sit: Parochus sive quicumque alius Sacerdos, habens licentiam assistendi Matrimonio, vel ministrandi quodcumque aliud Sacramentum, nequit expellere peccatorem, etiam occultè petentem, ob solum peccatum in Confessione notum.

Nec miretur Lector, quòd hic Auctor tam generaliter loquatur; quippe sequitur sententiam, quæ docet, non licere uti extra Confessionem scientiâ, per Confessionem habita, sed se habere debere Confessarium, ac si nil in Confessione sciret. Unde probat suam Conclusionem hæc ratio; quia, inquit, non potest juvari ex Confessionis scientiâ ad actus externos, quoties reddetur Confessio odiosa, & retraherentur homines ab ipsa, quòd eveniret, si nosset, ob peccata, in Confessione audita, posse illis negari Eucharistiam, aut alia Sacramenta. Ita Sanchez.

Porrò ratio hæc æquè concernit Parochum, ac alium quemlibet Sacerdotem, si ve habeat obligationem assistendi loco Parochi, sive liberam facultatem assistendi, & non assistendi. Jam autem ratio Pontii constat, quòd non habeat locum in hoc Sacerdote. Quàmquam & ipse sequatur sententiam Sanchii, scilicet Confessarium non posse uti scientiâ Confessionis ad externos actus, quæ indubiè probabilis est, & omnino practicanda, propter periculum offendendi sigillum, tamen si oppositam probabilissimam appellet Sanchez sup. n. 4. propter auctoritatem tot tantorumque virorum, & fortissimas rationes, quibus fulcitur, quas videre poteris apud eundem Auctorem n. 2. Ego illis referendis super sedeo, ut potè diffusè relatis Disp. 8. Sect. 7. Conclus. 8.

Cæterùm Sanchez sup. n. 15. sic ait: Secunda Conclusio; si talis peccator occultè petat, potest Confessor ipsum secretò mone- re, ut desistat, ut fatentur universi DD. citati pro omnibus sententiis. Et quàmvis Paludanus 4. dist. 21. q. 3. a. 3. n. 60. & D. Antoninus 3. part. tit. 17. cap. 22. §. 1. vers. Item quia Prelatus, dicant, semper posse peccatorem occultè moneri à Confesso-

re: quia hoc non est Confessionem detegere: dicendum tamen est, id non licere, nisi prius obtentâ licentiâ ab ipso peccante, vel intrâ Confessionem: licet enim non sit propria sigilli fractio, offenditur tamen, quando extra Confessionem sermo habetur de auditis in illa cum ipsomet peccante absque illius licentiâ. Hæc ille.

Rogas: an Confessor teneatur petere licentiam, ut eum moneat extra Confessionem, sive an teneatur eum mone- re extra Confessionem? Respondet Sanchez sup. n. 16. negativè: quia, inquit, ex auditis in Confessione non arctatur Confessor ad aliquid faciendum vel omittendum, vel remedium exhibendum extra illam. Ea enim notitia est ad solum peccati forum. Præterea; quia multi peccantes ægrè ferent, eam licentiam peti, ac peccati confessi memoriam refricari; vellent enim peccata memoriâ excidisse. Ita Sanchez.

Sed contra: etiam multi peccantes ægrè ferent admonitionem in sequenti Confessione, ac refricationem memoriæ peccati confessi; vellent enim peccata omnino memoriâ excidisse; ergo Confessor non teneatur eos mone- re in sequenti Confessione, casu quo ex inadvertentia aut malitia id non fecerit in priori, censetur hanc Consequen- tiam esse bonam?

Præterea: ubi scriptum est, quòd ex auditis in Confessione non arctetur ad aliquid faciendum vel omittendum, vel remedium exhibendum extra illam, quando aliquid facere vel omittere potest, vel remedium adhibere sine offendiculo sigilli? Jam autem omnes videntur supponere, posse peti licentiam sine offendiculo sigilli. Quidni ergo illa petenda sit, ut tali viâ impediatur Matrimonium invalidum, aut saltem illicitum? Nisi itaque dixeris, petitionem licentiæ esse illicitam, nescio quare non sit debita; eo semper salvo, ut speretur tali viâ Matrimonium impediendum, nec excuset grave incommodum Confessoris. Si autem peccans nolit dare licentiam, jam patet Confessorem debere assistere, cum nullum aliud super sit remedium, ut suppono, Matrimonium impediendi.

Cæterùm, inquit Pontius sup. n. 4. excogitavit Ludovicus Beja viam quamdam, secundum quam posset in eo casu Matrimonium celebrari, ad omne peccatum in casu proposito effugiendum, quando & Parochus impedimentum subesse novit in Confessione, & ipsi contrahentes sine scandalo à Matrimonio desistere non possunt. Posset enim tunc & teneretur consulere, ut de communi scientiâ & consensu contrahant, non quidem intentione efficiendi verum Matrimonium de præfenti, sed sub conditione: Si Pa-

395. An Confessor teneatur mone- re extra Confessionem? Negat Sanchez.

396. Contrâ arguitur. Primum:

Secundâ.

397. Via quadam ad celebrandum Matrimonium in casu proposito sine peccato, ex Beja.

Est licitum contrahere Matr. sub conditione: Si Papa dispense.

398. *Occurrit cuidam objectioni.*

Pontius ap- probat a- viam Beja

399. *Auctor no- ras eam non esse genera- lem.*

Aliud nota- bile.

400. *An possit arceri à Ma- trimonio.*

pa dispense, animo quidem cohabitandi tan- rum quoad domum tanquam fratres, non ve- rò quoad torum, donec accedat dispensatio, & iterum contrahant.

Hac enim ratione contractus ille matri- monialis, qui alias non licet, redderetur li- citus; cum non sit prohibitum contrahere Matrimonium de presenti sub conditione: *Si Papa dispense*; & interim ad evitanda magna scandala habitare in eadem domo: maximè cum jure ipso præfigatur bimestre tempus; in quo possint non conjungi sponsi, licet habitent in eadem domo; & possit etiam contrahi Matrimonium sub conditione castè vivendi, sive sit conditio castitatis ad tempus, sive perpetuæ.

Et quamvis videantur, in ea cohabitatio- ne se exponere periculo fornicandi, dum dispensatio obrinetur, attamen id excusatur ex occurrentia ingentis scandali. Ut enim dicimus in materia de Confessione, licet non expellere domo eam feminam, quæ est oca- sio peccandi, quando sine scandalo ejici non potest. Quæ Multorum sententia est, & absolvi debet poenitens, etsi non ejiciat, si alias sit rectè dispositus.

Et quidem mihi videtur satis rationabi- lis hæc philosophandi ratio, neque contem- nenda pro similibus casibus, si contrahentes velint sub ea conditione contrahere: maxi- mè, cum probabilis opinio sit, Matrimo- nium contractum sub conditione, non esse necessariò reperendum, positâ conditione. Quod si nolint sub ea conditione contrahe- re, & persistant in petendo à Parocho, ut assistat, assistere debet, quàmvis noverit im- pedimentum in Confessione. Hactenus Ba- filius.

Ego autem Noto; hanc viam non esse ge- neralem, sed solum consulendam, seu pro- ponendam, quando est tale impedimentum, in quo solet Pontifex, vel alius habens po- testatem, dispensare; ac tales existunt causæ, ex quibus solet dispensare.

Præterea adverte magnam disparitatem inter tempus bimestre, quod à jure concedi- tur, & tempus illud medium inter dictum contractum Matrimonii, & dispensationem; nam tempore illo bimestri possunt sponsi sine peccato fornicationis Matrimo- nium consummare, hoc autem medio tem- pore minimè; undè in uno casu non expo- nuntur sponsi periculo peccati, secùs in alio casu Quocirca benè considerandum est, an scandalum, quod timetur ex non contracto Matrimonio, tale ac tantum sit, ut præva- leat illi periculo.

Si autem à me quæritur; an possit aliquis arceri à Matrimonio contrahendo, eò quod ignoret doctrinam Christianam? Respondeo: Quidam apud Sanchez sup. disp. 15. n. 18.

affirmant, arceri posse, donec memoriæ ten- neat orationem Angelicam & Dominicae Sym- bolum fidei, Præcepta Decalogi & Sacra- menta, ac septem peccata capitalia, nisi per- fenio aut ingenii rarditate incapax sit.

At verò Sanchez n. 19. negat arceri posse, cum, inquit, ipsius (Prælati vel Parochi) sit, impedimenta Matrimonii statueret hoc impedimentum Matrimonii statueret: sit: possit tamen suavitè, & non quando contrahentes non insisterent, & tempore detinere, donec doctrinam can- cant: de peccatis autem capitalibus cura- randum, ut sciant, & potius rursus no- nocet ea edoceri: putant enim quantum superbi- am, gulam &c. esse peccata delib- lia, & sæpe ex conscientia hæc error mortaliter delinquant. Hæc ille.

Sed ego miror, si verum est, quod valdè noceat ea edoceri, cur non quod Ecclesia permittat ea doceri in Catechismo, ubi ex præcepto præ- tur, unâ cum peccatis in Sacramentis ac in coelum clamantibus, & ut signa profectò, quod Ecclesia non ignorat, hæc doctrinam & scientiam esse necesse, valdè utilem, ac quodammodo necessariam. Illi autem incommodo, quod Sanchez ille- gat, occurri potest explicando generatim ac levitatem illorum peccatorum.

Interim placet nobis, defectum illius scientiæ non esse impedimentum Matrimo- nii; quia nulpnam Ecclesiæ vel ad validum, vel ad licitum Matrimonium, illam scien- tiam noscitur præcipisse, jure autem natu- rali vel divino esse necessariam, unde con- stat? Hæc ignorantia prædictæ doctri- næ optimè consistit cum perfecta scientia obligationis matrimonialis, & cum volun- tate se obligandi, eo modo, quo Christiani volunt se obligare. Ex quo nequeant contrahentes per se ipsos suas proles, secùs tamen per alios.

Possit tamen, secundum hanc doctrinam, Prælati censuris compellere locum, & terro- rem, & Parochos, ut tam- terrogent. Atque ita Salmantica hæc doctrinam publicâ Metropolitanâ pronuntiat esse, hæc asserit apud dict. Auctorem Peri. tit. i. Ordinati tit. i. l. 1. fol. 19. col. 1. *Aliud se etiam offert dubium.* Expectant valdè, ut memoriâ retineant, quod tempus priorum fidei rationem reddere valent. Et ego in Concil. Mediol. 5. tit. *Quæ ad Ma- trimonium pertinent.* Hæc reperio: *Parochos, quos sponso experiendo viderit, doctrinam Christianam rudimenta planè ignorare, ne Matrimo- nio illos hæc jungat, quàm eâ item ratione cognoverit didicisse, quæ eo ac genere suo præ- scire oportet.*

Et in Rituali Romano tit. de Sacramentis

Matr. in principio sic lego: Parochus admo-
nitus de aliquo Matrimonio in sua Parochia
contrahendo, primum cognoscat ex his, ad quos
spectat, qui & quales sint, qui Matrimonium
contrahere volunt: an inter eos sit aliquod Ca-
nonicum impedimentum: Utrum sponte liberè
& secundum honestatem Sacramenti velint
contrahere: Utrum sint in etate legitima, ut
vir saltem quatuordecim, mulier verò duode-
cim annos expleverit, & uterque sciat rudi-
menta fidei, cum ea deinde filios suos docere de-
beat. Ubi redditur ratio, quare oporteat
contrahentes scire rudimenta fidei, quæ op-
tima est, non enim possunt parentes docere
suos filios, quod ipsimet non sciunt.

Omniñd ergo expedit, ut contrahentes, si
ignorant rudimenta fidei, brevi tempore
arceantur à contractu, siue detineantur; do-
nec rudimenta fidei saltem aliquantulum sciant,
quò procedente tempore pleniorē possint
accipere notitiam, quā sufficiant filios suos
ea docere.

Sed audiamus de hoc puncto Aversam
q. 6. secl. 7. §. Rursus debere. Certè, in-
quit, non solum potest, sed etiam debet Pa-
rochus ex officio suo, & eò magis ex decreto
seu mandato Episcopi arcere eos à Matrimo-
nio, siue differre conjunctionem eorum,
qui nescirent ea rudimenta fidei, quæ ipsi sci-
re tenentur in ordine ad salutem, quia hi per
talem ignorantiam manent in peccato: de-
bet autem Parochus arcere à Sacramentis il-
los, qui manent in peccato. Neque hoc erit
statuere novum impedimentum Matrimo-
nii, quia hoc est impedimentum commune
ad Sacramenta suscipienda. Non debent ta-
men nec possent arceri illi, qui scientes,
quantum ex obligatione tenentur, ignora-
rent, vel non è memoria recitare scirent,
quæ ex abundantia solent apud fideles.
Hæc ille.

Sed nos suprâ ostendimus, Parochum de-
bere assistere Matrimonio eorum, qui in
peccato volunt contrahere, si ipsi instent &
nolint se disponere ad gratiam. Ratio est;
quia ratione contractûs civilis habent sponsi
jus, ut Parochus assistat, qui non est mini-
ster Sacramenti, sed solum testis illius con-
tractûs. Ex quo patet differentia inter Ma-
trimonium & alia Sacramenta, ad quæ sus-
cipienda in statu peccati, nemo habet jus
per se loquendo, & idè Parochus nec po-
test, nec debet ea ministrare, nisi legitime
dispositis. Interim melius est, & etiam obli-
gatorium, ut Parochus oves suas pascat sa-
lutaribus instructionibus, maxime in iis,
quæ ad salutem sunt necessaria, & requisita
ad debite Matrimonium ministrandum &
suscipiendum; quamquam si instrui nolint,
non propterea arceri sint per longum tem-
pus, vel ubi instarent.

Si autem sufficienter instructi sint, &
nullum reperiatur legitimum impedimen-
tum, debet Parochus statim, id est, primâ
opportunitate in facie Ecclesiæ eos conjun-
gere, juxta illud Trident. secl. 24. c. 1. de
refor. Matr. Si nullum legitimum opponatur
impedimentum, ad celebrationem Matrimonii
in facie Ecclesiæ procedatur.

Ut autem dicatur Matrimonium cele-
brari in facie Ecclesiæ, non est opus inquit
Sanchez sup. n. 20. ut in ipsa Ecclesiâ ma-
teriali, vel in ejus limine celebretur; sed sa-
tis est coram fidelium multitudine. Nam
Ecclesiâ dicitur aliqua fidelium congrega-
tio, cap. Relatum, 12. de Testam. ibi: No-
mine autem Ecclesiæ non Episcopus, vel suc-
cessor Clerici morientis, ubi est Collegium Cle-
ricorum, sed communis congregatio intelligitur
&c. Et cap. 8. de Consec. dist. 1. Ecclesiâ, id
est, Catholicorum collectio.

Item Gloss. in cap. fin. Ne Prælati vices
suas. verb. Præfatam Ecclesiâ, ibi: Ecclesiâ
multis modis dicitur: quia dicitur Ecclesiâ ma-
lignantium, unde Psalmista: In Ecclesiis ma-
lignantium non introibo. Et dicitur Ecclesiâ
collectio fidelium de Consec. dist. 1. Ecclesiâ.
Et dicitur Ecclesiâ murorum ambitus de Con-
sec. dist. 1. De fabrica. Et dicitur Ecclesiâ
Corpus Christi 1. q. 1. In Ecclesiâ, & 26.
q. 2. Sed & illud. Et dicitur etiam Ecclesiâ
prælatiura ipsius Ecclesiæ, ut sup. c. prox. Item di-
citur Ecclesiâ ipsæ obventiones Ecclesiasticæ pro-
venientes occasione Ecclesiæ, ut hîc Hæc Gloss.

Sed dicit aliquis: cum secundum ipsam,
etiam murorum ambitus dicatur Ecclesiâ,
undè constat, Tridentium per Ecclesiâ
non intelligere materialem Ecclesiâ, sed
magis collectionem fidelium?

Respondeo: quia eod. cap. satis explicat
mentem suam dicens: Qui aliter quam præ-
sente Parocho .... & duobus vel tribus testibus
&c. ubi tradit formam observandam in con-
tractu Matrimonii, celebrando in facie Ec-
clesiæ. Igitur hodie satis dicitur contra-
ctum in facie Ecclesiæ, si coram Parocho &
duplici teste, denuntiationibus præmissis,
Matrimonium inearit. Ita Navar. Sum. lat.
c. 22. n. 70.

Advertendum, inquit, 2. quòd facies Ec-
clesiæ alibi dicitur janua Ecclesiæ, ut in Lusita-
niâ; alibi ipsa Ecclesiâ, ut in Belgio; alibi præ-
sentia multorum, secundum Major. 4. dist. 27.
q. 1. ut in bona parte Hispaniæ; & ubi est ta-
lis consuetudo, ad hoc ut dicatur contrahi in
facie Ecclesiæ, sufficit præsentia cognato-
rum & vicinorum, & idoneus testium nume-
rus, juxta Panor. in d. cap. Cum inhibiti-
o, communiter receptum. Nunc autem per
prædictum Concil. sup. proximè relatum
videtur contrahi satis in facie Ecclesiæ, si,
trinâ denuntiatione præmissâ, contrahatur co-
ram

406.

Quid sit celebrare Matr. in facie Ecclesiæ, ex Sanchez.

Ecclesiâ multis modis dicitur.

407.

Trident. non intelligit Ecclesiâ materialem.

408.

Sufficit hodie secundum Navar. quòd præmissis denuntiationibus contrahatur coram Parocho & testibus.

